

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Комисия за енергийно
и водно регулиране

[TLP-WHITE]

Ниво 0

Изх. № Д-08-20-1 ..... 21.04.2022 г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
БУЛ. „КНЯЗ АЛ. ДОНДУКОВ“ № 1
1000, ГР. СОФИЯ

СТАНОВИЩЕ
на Председателя на Комисията за
енергийно и водно регулиране
по конституционно дело № 4 от 2022 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Запознах се с искането за установяване на противоконституционност на Решение на Народното събрание на Р България от 9 февруари 2022 г. за избиране на председател на Комисията за енергийно и водно регулиране (Решението на НС) и с Определение от 22 март 2022 г. на Конституционния съд на Р България (КС) по к.д. № 4 от 2022 г. за допускане за разглеждане по същество на искането.

С настоящото изразявам своето становище по к. д. № 4 от 2022 г. Аргументите, съдържащи се в становището, са приети и от Комисията за енергийно и водно регулиране с решение по Протокол № 103 от 21.04.2022 г.

В искането за обявяване на противоконституционност на Решението на НС се твърди, че „председателят на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) не отговаря на изискванията на закона към момента на номинирането му за длъжността“, а също и че „не отговаря на изискванията на действащия закон“ (стр. 5, пар. 1 от искането). Сочат се нарушения на принципа на правовата държава (правна сигурност и предвидимост), на принципа на политически плюрализъм и равнопоставеност. Вносителите на искането смятат, че е нарушен и чл. 4, ал. 3 Конституцията на Р България (КРБ, Конституцията).

I. Компетентност на КС по чл. 149, ал. 1, т. 2 от КРБ във връзка с чл. 84, т. 8 КРБ и граници на преценката на противоконституционност на решенията на Народното събрание на Р България (НС) за избор на ръководителите на органи, определени със закон:

Считам, че в рамките на настоящото дело е важно ясно да бъдат определени границите на компетентност на КС при произнасяне за противоконституционност на решения на НС за избор на членове на органи, определени със закон, какъвто е КЕВР. Съществено е да не се подмени в хода на конституционното дело дейността по преценка на

конституционосъобразността на актовете на НС по чл. 149, ал. 1, т. 2 от КРБ. Рискът е тази преценка да не се трансформира в правораздавателна дейност по решаване на правен спор как следва да се тълкуват отделни законови норми при събиране и преценка на доказателства и как и пред кого следва да се доказва изпълнението на законови изисквания за определена длъжност.

1. Решенията на НС – особености на контрола за конституционосъобразност:

Решенията на НС не са само правни актове, а винаги са израз на определени политики на парламентарното мнозинство. Именно заради това „преценката за конституционосъобразност...“, съгласно чл. 149, ал.1, т. 2 от Конституцията може да бъде единствено с оглед на това дали са нарушени конституционни разпоредби, а не други нормативни актове“ (Решение № 5 от 12.03.1998 г. на КС по к. д. № 2 от 1998 г.). Няма практика на КС, която да проверява решенията на НС все едно са административни актове, които подлежат на съдебен контрол за законосъобразност.

Водещите мотиви при кадровите избори на НС са свързани с вижданията и стратегиите на кандидата за реализиране на политики и стратегии. Освен това, съгласно трайната си практика КС не може да контролира кадровите решения на НС, които са въпрос на „политическа воля и целесъобразност“ (Решение № 11 от 3.12.2009 г. на КС по к. д. № 13 от 2009 г.). В същия смисъл е и Решение № 3 от 23.02.2010 г. на КС по к. д. № 18 от 2009 г., че когато НС упражнява свое конститутивно правомощие „съобразно политическата воля и разбирането за целесъобразност на мнозинството народни представители, КС не може да си позволи да оценява управленските разбираня; на чиято основа е постановен парламентарния акт... Това би било напускане на задължителните рамки на контрола за конституционосъобразност и недопустима намеса в суверенитета на законодателната власт“.

Тези рамки на конституционния контрол са важни в контекста на настоящото конституционно дело и предвид това, че КС разглежда противоконституционните решения на НС като „невалидни от момента на приемането им“ (Решение № 3 от 28.04.2020 г. на КС по к. д. № 5 от 2019 г.). Няма ограничения във времето до кога могат да се атакуват за противоконституционност решенията на НС. Това е така, защото изключително малко са основанията за тяхната противоконституционност и контролът на КС не включва контрол за законосъобразност, вкл. и не включва контрол върху начина, по който НС тълкува и прилага собствените си закони. Решения на НС, които противоречат на Конституцията, са изключителна рядкост, и поради това КС ги смята за „невалидни“ от момента на приемането им. Да се приеме обратното би означало да се подкопае из основи правната сигурност и функционирането на държавната власт чрез валидността на актовете ѝ.

В настоящото становище ми позволете да изтъкна и още един аспект на практиката на КС по отношение на кадровите избори и назначения в други държавни органи. Кадровите избори се правят „самостоятелно и напълно суверенно“ като „преценката за професионални и нравствени качества е единствено право и отговорност на избирация“, и тя „не подлежи на конституционен контрол“ (Решение № 11 от 20.10.1994 г. на КС по к. д. № 16 от 1994 г.)

В този контекст считам, че ключов въпрос в настоящото дело е **докъде се простират правомощията на КС по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията при контрола за конституционосъобразност на решенията на НС**: Доколко е възможна преценката на съответствието на решенията на НС със законите, когато се касае за кадрови и политически избори на ръководни длъжности? Дали тази дейност включва проверка и контрол върху събраните доказателства от парламентарната комисия във връзка с изпълнение на законовите изисквания за длъжността?

Съгласно чл. 84, т. 1 от Конституцията, НС приема, изменя и допълва законите и в този смисъл урежда политически условията, на които следва да отговарят членовете на

КЕВР. Същевременно, съгласно чл. 84 т. 8 от Конституцията във връзка с чл. 11, ал. 2 от Закона за енергетиката (ЗЕ), НС е оправомощено да избира членовете и председателя на КЕВР. В чл. 12, ал. 1, б. „д“ от ЗЕ е въведено изискването председателят на КЕВР да има „стаж на ръководна длъжност в областта на енергетиката или в областта на водоснабдяването и канализацията“, а § 1, т. 59 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗЕ дава легалната дефиниция за това какъв точно стаж се признава.

На 18.02.2022 г. е внесен проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (проект на ЗИД на ЗЕ), предвиждащ изменение и допълнение на тези законови изисквания. На 21.01.2022 г. проектът на ЗИД на ЗЕ е приет от НС на първо четене в пленарно заседание. На същата дата - 21.01.2022 г., са приети Процедурните правила за условията и реда за предлагане на председател и един член на КЕВР, представяне, публично оповестяване на документите и изслушване в Комисията по енергетика, както и процедурата за избор от Народното събрание (Процедурните правила). На 24.01.2022 г. са постъпили предложения от народни представители по проекта на ЗИД на ЗЕ и на 25.01.2022 г. Комисията по енергетика е изготвила проект на Доклад на второ четене на проекта на закон. Самите допълнени законови изисквания са приети от Народното събрание на второ четене на 27.01.2022 г. Законът е обнародван в „Държавен вестник“ на 01.02.2022 г., когато и влиза в сила.

Процедурните правила съобразно техния предметен обхват и съдържание съответстват изцяло на изискванията на Конституцията и Правилника за организацията и дейността на Народното събрание (ПОДНС). Според тях преценката дали номинираните кандидатури отговарят на „съответните изисквания за заемане на длъжността“ се прави от парламентарната Комисия по енергетика въз основа на проверка на представените от кандидатите документи (раздел IV, т. 1 от Процедурните правила). След тази проверка предложените кандидати се допускат до изслушване пред парламентарната комисия, която приключва своята дейност с доклад, който се внася в НС заедно с проект на решение за избор.

НС „автономно и суверенно“ определя правилата на своя вътрешен ред и дейност (Решение № 7 от 25.05.2010 г. на КС по к. д. № 5 от 2010 г.). Това важи и за правилата, при които НС взема кадрови решения за избор на ръководни длъжности по смисъла на чл. 84, т. 8 от Конституцията. В конкретния случай, Процедурните правила предвиждат, че парламентарната Комисия по енергетика е специализираният помощен орган на НС, който осъществява проверката на документите на кандидатите, преценката за съответствието им със законовите изисквания, и провеждането на изслушването на кандидатите, вкл. задаване на въпроси, искане на допълнителна информация и т.н.

2. Въпроси, поставени в искането, извън обхвата на компетентността на КС по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията:

В конкретния случай, заседанието на Комисията по енергетика е проведено на 02.02.2022 г., а Докладът на тази комисия е от 03.02.2022 г. *На този етап от процедурата пред парламентарната комисия се представят документи и се събира информация.* След като е направена проверка на документите, в началото на заседанието членовете на Комисията по енергетика са решили единодушно, че кандидатът за председател на КЕВР отговаря на законовите изисквания. Затова и той е допуснат до изслушване. Според Доклада от 03.02.2022 г., народните представители са задавали въпроси към кандидатите, на които е отговорено „задълбочено и изчерпателно“. Председателят на парламентарната Комисия по енергетика отбелязва, че не са постъпили въпроси и становища, по които кандидатите да вземат отношение, съгласно раздел IV, т. 6 и 7 от Процедурните правила.

По време на проверката и на изслушването в парламентарната комисия не са поставени никакви въпроси относно стажа на кандидата за председател на КЕВР, нито относно другите законови изисквания за длъжността. От кандидата не е изискана съгласно раздел IV, т. 8 от Процедурните правила „допълнителна информация“ за доказване на изискването за стаж по чл. 12, ал.1, б „д“ от ЗЕ. Докладът на парламентарната комисия завършва със заключението: „След проведеното изслушване Комисията по енергетика установи, че кандидатите отговарят на изискванията на Закона за енергетиката за заемане на съответната длъжност, за която са предложени.“

В този контекст искането до КС за обявяване на противоконституционност на решението за избор на председател на КЕВР навежда към следните важни въпроси:

2.1. Могат ли народни представители за първи път да повдигат спор за това дали кандидатът отговаря на законите изисквания за стаж по чл. 12, ал. 1, б. „д“ във връзка с § 1, т. 59 от ДР на ЗЕ в пленарна зала на НС или пред КС, след като не са направили това пред парламентарната комисия, която според Процедурните правила е оправомощена да проверява и обсъжда доказателствата за стажа?

2.2. Има ли правомощия КС да тълкува законите по начин, който да задължава техния автор НС как да ги тълкува и прилага в рамките на автономна процедура за приемане на кадрово и политическо решение за избор на ръководна длъжност?

2.3. Може ли КС в рамките на правомощията си по чл. 149, т. 2 във връзка с чл. 84, т. 8 от Конституцията да осъществява правораздавателен надзор върху начина, по който парламентарната комисия е събрала и анализирила доказателствата за стаж и тяхното съответствие със законите изисквания? *На по-силно основание*, може ли КС да направи това, при условие, че в процедурата, проведена в НС, няма никакви повдигнати въпроси към кандидата пред парламентарната комисия относно стажа и в този смисъл не му е дадена възможност да упражни конституционното си право на защита като предостави допълнителни разяснения или „допълнителна информация“ в съответствие с Процедурните правила? В този смисъл, може ли „преписката на НС“, изискана от КС, да бъде достатъчен източник на информация и доказателства, за да прецени КС дали кандидатурата съответства на законите изисквания?

Считам, че отговорът на тези въпроси е от съществено значение, за да се очертаят съгласно Конституцията границите на проверката, която КС ще прави по настоящото конституционно дело. Позволявам си да изразя своето становище по тях, както следва:

Конституционните принципи на народния суверенитет и разделение на властите гарантират, че НС ще може автономно и суверенно да упражнява своите правомощия по чл. 84, т. 1 и т. 8 от Конституцията. КС се произнася за противоконституционността на актовете на НС, но не може да си присвоява осъществяването на народния суверенитет (чл. 1, ал. 3 от Конституцията), и да осъществява контрол върху това как НС тълкува и прилага собствените си закони, какви доказателства събира и приема като достатъчни при приемане на кадрови решения в държавата.

Според трайната практика на КС, наред с останалите държавни органи и НС е обвързано с принципа на законност при осъществяване на своята публична власт, т.е. решенията на НС трябва да се съобразяват с приетите закони (Решение № 10 от 28.09.2021 г. на КС по к. д. № 8 от 2021 г.). *Какво обаче означава нарушение на принципа на законност и по какво такова нарушение се отличава от отделно закононарушение?* С други думи как проверката за противоречие на решението на НС с принципа на правовата държава (елемент от която е и принципа на законност) да не се трансформира в контрол за законосъобразност (на какъвто подлежат административните актове, но не и решенията на НС)?

Считам, че отговорите се намират в трайната практика на КС. Според Решение № 15 от 19.12.2013 г. по к. д. № 19 от 2013 г. „В производството пред КС, предвид неговата

специфика и липса на предвиден на конституционно ниво процесуален ред за проверка на правилността на приетите от Народното събрание фактически положения съдът не би могъл да приема за установени други фактически положения и да пререшава по същество правилността на извършената от НС оценка на фактическия състав, мотивирал го да приеме оспореното решение.... В тази част е недопустимо КС да подмени оценката на парламента за фактическата относимост на обстоятелствата, за които е прието, че съдържат правните признаци на основанието“ за избор. След като „оспореното решение е мотивирано с фактически състав, установен по надлежния ред от НС, и този състав обхваща признаците на правното основание ..., КС не може да приеме наличието на допуснатото нарушение на принципа на правовата държава.“

По оспореното тук Решение на НС цялата дейност по проверка на документите и установяване на фактите е протекла в парламентарната Комисия по енергетика с участието на народни представители от всички парламентарни групи. В заседанието на тази комисия на 02.02.2022 г. са имали възможност да участват и да задават въпроси всички народни представители. Те са участвали в процедурата, развита съгласно Процедурните правила, във всички нейни етапи, вкл. в дебатите в пленарна зала, а също и в гласуването.

Считам, че нарушение на принципа на законност би било налице, ако НС не беше изработило процедурните правила или парламентарната комисия не беше изследвала и събрала доказателства дали кандидатите отговарят на законовите изисквания, вкл. наличието на стаж по смисъла на чл. 12, ал. 1, б. „д“ във връзка с § I, т. 59 от ДР на ЗЕ.

Ако в Комисията по енергетика беше повдигнат спор относно съответствието на кандидатурата със законовите изисквания за стаж, в съответствие с принципа на законност тази комисия, като специализиран помощен орган, би трябвало да се произнесе мотивирано по него. Ако спорът беше за това дали доказателствата за стаж са достатъчни, то тя би била длъжна да събере „допълнителна информация“ в съответствие с Процедурните правила, и да мотивира защо счита, че законовите изисквания са изпълнени или не. Ако спорът беше за това дали стажът в съответните търговски дружества попада в обхвата на легалната дефиниция, парламентарната комисия щеше в съответствие с принципа на законност да изложи мотивирано какво счита, че е автентичното тълкуване на закона. Ако спорът беше за тълкуването на закона, то и всеки народен представител, вкл. всеки един от вносителите на искането до КС, би могъл да поиска от НС да се произнесе с решение как да се тълкува законното изискване за стаж в областта на енергетика. Следователно, в съответствие с принципа на законност в правовата държава спорът между народните представители как да се тълкуват и прилагат законовите изисквания по ЗЕ при преценката на доказателствата за стаж, представени от кандидатите за председател на КЕВР, този спор би трябвало да се реши в рамките на НС съобразно ПОДНС, а не от КС. Според Конституцията, КС тълкува Конституцията (а не законите) и решава спорове по тълкуване и прилагане на Конституцията (а не на законите).

След като КС няма конституционни правомощия да осъществява съдебен контрол за законосъобразност на решенията на НС, не би трябвало спорът какъв точно стаж предвижда закона, за първи път да се повдига пред КС и да се решава от него. Досега в практиката на КС не е осъществяван такъв тип правораздавателен надзор върху начина, по който НС тълкува и прилага своите закони при събиране на доказателства за своите кадрови решения. Това е така именно, защото проверката дали решението на НС е прието при спазване на принципа на законност има ясно установени граници. Принципът на законност се счита за спазен, когато НС е спазило своите вътрешни правила и процедури при приемане на решението и когато в хода на процедура е съобразило материалноправните изисквания на закона.

Неколкократно в своята практика КС подчертава, че Законът за Конституционен съд (ЗКС) не съдържа процесуална уредба, която да му позволи да събира и проверява

доказателства с оглед проверка правилността на направените от НС изводи за фактически положения. В този смисъл, КС не разполага нито с правомощия, нито с процедура, чрез която да замести преценката на Комисията по енергетика, като изисква „допълнителна информация“, събира доказателства и т.н. В пределите на представените от Конституцията правомощия КС би могъл да извърши проверка само с оглед това дали са налице тежки нарушения на Процедурните правила и на ПОДНС в дейността на НС, които да обосновават нарушение на принципа на правовата държава. В това се изразява спецификата на конституционния контрол по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията, който не оправомощава КС да действа като правораздавателен орган, проверяващ истинността на фактическите положения и правилността на изводите на помощния орган на НС.

Това са аргументите, поради които смятам, че няма противоконституционност на Решението на НС. Компетентният орган НС е спазил своя процедурен закон (ПОДНС и Процедурните правила) и е съобразил материалноправните законови изисквания за стаж като чрез специализирания експертен помощен орган - Комисия по енергетика, е направил надлежно проучване, събиране на данни и документи за стажа и другите законови изисквания. Наред с това в парламентарната комисия кандидатът е изслушан публично, след това са проведени и дебати в пленарното заседание на НС преди гласуването, с което е взето крайното решение.

3. Предмет на проверка от КС по настоящото дело:

След така очертаните граници на проверката за конституционосъобразност на Решението на НС, могат да бъдат формулирани и основните конституционни въпроси, които подлежат на изследване по настоящото дело:

3.1. Нарушени ли са Процедурните правила за условията и реда за предлагане на председател и един член на КЕВР, представяне, публично оповестяване на документите и изслушване в Комисията по енергетика, както и процедурата за избор от Народното събрание?

3.2. Дали Решението на НС следва да съответства на изискванията на закона, действащ към датата на приемане на решението, или към изискванията на закона, действащ към срока за номиниране на кандидати?

3.3. Има ли забрана за промяна на закона и законовите изисквания към избора в хода на процедурата по номинации и избор? Накърнява ли такава промяна принципа на правовата държава?

3.4. Нарушен ли е принципът на правовата държава след като не е приета ретроактивна правна норма, която да предвижда променените изисквания за стаж да се прилагат към започналата вече процедура?

3.5. Нарушен ли е принципът на политически плюрализъм заради това, че „народните представители са били лишени от възможността да номинират кандидати при условията на новоприетия закон, тъй като срокът за това е изтекъл и по този начин са били лишени и от възможността да участват в осъществяването на държавната политика в областта на регулирането на дейността в енергетиката чрез свои номинации“?

3.6. Нарушен ли е принципът на равнопоставеност, защото „част от народните представители не са могли да знаят, че условията на които трябва да отговаря председателя на КЕВР ще бъдат променени след изтичане на срока за номинации и да предложат кандидати, отговарящи на новите условия“?

3.7. Нарушен ли е чл. 4, ал. 3 от КРБ във връзка със задълженията на българската държава да гарантира, че „членовете на регулаторния орган се назначават въз основа на обективни, прозрачни и публично оповестени критерии в рамките на независима и безпристрастна процедура“?

II. Аргументи за конституционносъобразност на Решението на НС:

Изразявам своето становище по горепосочените въпроси, като допълнително излагам аргументи по отношение на доводите и съображенията в искането на вносителите, както следва:

1. Липсва нарушение на Процедурните правила за избор на председателя на КЕВР:

В искането за обявяване на противоконституционност на Решението на НС не са посочени конкретни нарушения на Процедурните правила. Не се откриват и оплаквания, че някакви искания на народни представители във връзка с изясняване на въпроса за наличието на необходимия стаж за председател на КЕВР не са били допуснати и/или уважени в заседанието на Комисията по енергетика.

В искането се сочи, че в пленарната зала народни представители са изтъкнали „аргумент за липсата на съответния законово установен стаж в областта на енергетиката“, „съмнения за притежаването на добра професионална репутация на кандидата“, за „противоречие на цялостната процедура на основни конституционни принципи“. Ролята на парламентарните дебати в пленарна зала е да открият политическите сблъсъци между парламентарно мнозинство и опозиция, а не да заместват или заличават резултатите от работата на Комисията по енергетика, в която е осъществена проверката на документи и доказателства дали кандидатът отговаря на минималните законови изисквания. Липсва каквото и да е процедурно искане от страна на народните представители да се върне процедурата по избор на председател на КЕВР или на етап номинации, или на етап изслушване в парламентарна комисия, за да бъде проверено отново съответствието със законовите изисквания. Затова и няма основание да се приеме, че в НС се е развил правен спор за тълкуването на закона и неговото прилагане, при решаването на който да е нарушен принципът на правовата държава.

Вносителите подчертават, че Докладът на Комисията по енергетика не съдържа „конкретни мотиви и аргументи относно това кои са съответните законовоустановени изисквания за стаж в областта на енергетиката, на които предложението за председател на КЕВР отговаря“ (стр. 3, пар. 3 от искането). В раздел IV, т. 10 от Процедурните правила, обаче, няма нормативно изискване докладът да съдържа конкретни мотиви и аргументи относно изпълнението на законовите изисквания. Съгласно чл. 89, ал. 6 от ПОДНС, докладът съдържа „заключението на комисията за изпълнението на минималните законови изисквания за заемане на длъжността“. Няма и логика такъв един доклад да се връща към аргументи и мотиви от фазата на допустимост преди допускане до изслушване на номинираните кандидати. Нещо повече, самото изслушване на допуснатите кандидати е публично и прозрачно, включително „се провежда в открито заседание на Комисията по енергетика, което се излъчва в реално време в интернет чрез специализирания тематичен сайт на Народното събрание“. След като на самото заседание не е повдигнат спор дали кандидатът изпълнява законовите изисквания за стаж, няма как да се очаква и Докладът да разглежда специално този въпрос и да привежда аргументи и мотиви в тази насока. Следователно, няма нарушения нито в процедурата при парламентарната комисия, нито в крайния ѝ акт – Докладът по раздел IV, т. 10 от Процедурните правила.

Изтъква се като нарушение това, че кандидатът за председател на КЕВР е бил единствен в процедурата. Това само по себе си не е нито нарушение на Процедурните правила, нито необичайно за кадровите решения на НС. Така например, решението на НС за избор на предходния председател на КЕВР също е прието при участието само на един кандидат.

В искането е наблегнато и на твърдението, че „процедурата по избора на председател на КЕВР е започнала при действието на едни материални предпоставки за изискванията, на които трябва да отговаря кандидатът за председател на КЕВР, а е завършила при други.“ (стр. 3, посл. пар. от искането). Това не е нарушение на Процедурните правила.

2. Решението на НС следва да съответства на изискванията на закона, действащ към датата на неговото приемане. С други думи, избраният председател на КЕВР трябва да отговаря на изискванията на закона, действащ към датата на приемане на Решението на НС за избор. Това е така, защото какво е съдържанието на правните последици от фактите се урежда именно от закона, действащ по времето на настъпването им. Ако кандидатът е отговарял на законовите изисквания в минал момент, но не отговаря в момента на избора, то за него не възниква субективното право да бъде избран.

Когато при влизането в сила законът заварва стартирала, но неприключила процедура по избор, т.е. такава, при която фактът на избор все още не се е състоял, то действието на закона занапред изисква от избиращия орган да разглежда факта на избора в съответствие с изискванията на новия закон. Това е така, защото този **факт на избор настъпва по време на действието на новия закон**, а не преди него. *Всички останали действия в процедурата са подготвителни и не могат да оправдаят приложимостта на стария отменен закон към новонастъпващите факти.*

3. Няма конституционна забрана да се променят законите и законовите изисквания към ръководната длъжност, избирана от НС, в хода на процедурата по номинации и избор. Предвид автономията на НС само да определя правилата на своята работа, няма пречка законодателна процедура и процедура за кадрови избор на ръководна длъжност да се осъществяват успоредно.

Фактите по настоящото конституционно дело сочат, че проектът на ЗИД на ЗЕ е внесен в НС на 18.01.2022 г. (вх. № 47-254-01-3 от 18.01.2022), т.е. народните представители са имали възможност да се запознаят с него и преди Решението от 21.01.2022 г. за приемане на Процедурните правила.

В ПОДНС има достатъчно гаранции, че всички народни представители получават надлежна и навременна информация както за постъпилите законопроекти, така и за хода на всяка законодателна процедура. Председателите на парламентарните групи участват в Председателския съвет, който подпомага Председателя на НС и периодично се информира за работата на комисиите по разпределените им законопроекти и проекти за решения (чл. 9 от ПОДНС). Всички народни представители имат информация за законодателната програма. Всяка парламентарна група има представители в парламентарните комисии. Комисията по енергетика е постоянна комисия, която по силата на ПОДНС провежда редовни заседания поне веднъж седмично (чл. 29, ал. 1 от ПОДНС). Заседанията на комисията в рамките на законодателния процес са открити и се излъчват в реално време в интернет (чл. 30, ал. 1 от ПОДНС).

В този контекст изглежда недобросъвестно твърдението на народните представители, че успоредяването на законодателната процедура по промяна на материалноправните изисквания към председателя на КЕВР и самата процедура за избор ги е поставила в положение на несигурност и непредвидимост за кадровия избор. Те са били напълно наясно, че двете процедури се движат успоредно и по никакъв начин не са възразили срещу това. *Няма нито едно предложение на народен представител или парламентарна група за спиране на процедурата по избор докато стане ясно кога точно ще бъде приет новия ЗИД на ЗЕ, внесен на 18.01.2022 г. Няма и предложения в хода на обсъждането на Процедурните правила срокът за номинациите да е по-дълъг. Няма и предложения за удължаване на срока*

за номинации предвид успоредната процедура по изменение на материалноправните изисквания.

Народните представители не би трябвало да се разглеждат като обикновени граждани, които не участват в законодателния процес и нямат възможност да се информират или да предвидят какъв закон ще бъде приет. В случая се касае за паралелни процедури в рамките на една и съща институция, в които депутатите са активни участници. В рамките на парламентарните процедури се осъществява държавната политика, което намира израз както в законите, така и в кадровите решения за заемане на ръководни длъжности. Парламентарното мнозинство няма право да ограничава възможностите на останалите народни представители да участват активно в този процес, но това не означава, че тези народни представители са поставени в правна несигурност заради успоредното придвижване на законодателна процедура и процедура по избор на председател и член на КЕВР. Нещо повече, в конкретния случай е било спешно и належащо този избор да бъде направен по най-бързия начин, защото мандатът на действащия председател на КЕВР е изтекъл преди близо 2 години (април 2020 г.).

Законът е приет на следващия ден след изтичане на срока за номинации според Процедурните правила. Същевременно обаче, не би могло да се отрича, че народните представители са били наясно с внесенния проект на ЗИД на ЗЕ, далеч преди окончателното му приемане. Наясно са били и с това, че двете парламентарни процедури по изменение на закона и по избора вървят паралелно. Оплакването на народните представители, че са били лишени от възможност да номинират кандидат, заради „правната несигурност“ относно материалноправните изисквания към длъжността, не считам за приемливо, защото предполага, че те не са активни участници в парламентарните процедури, без възможности за въздействие върху техния ход.

Предвидимостта и правната сигурност като елементи на конституционния принцип на правовата държава не би следвало да се разглеждат общо и абстрактно, и независимо от ролята и правните възможности, с които разполагат народните представители в НС както по отношение на законодателния процес, така и по отношение на процедурите за приемане на решения на НС. Не изглежда логично те да се разглеждат в позицията на граждани, които едва ли не са били изненадани от новия закон и не са могли да предвидят как да номинират свой кандидат за председател на КЕВР. В този контекст, не може да бъде установено нарушение на принципа на правовата държава по чл. 4, ал. 1 от Конституцията.

4. Считаю, че не би могло да се обоснове и нарушение на принципа на правовата държава с довода, че НС не било приело ретроактивна правна норма, която да предвижда променените изисквания за стаж да се прилагат към започналата вече процедура. Такъв аргумент би могъл да се разглежда и би бил относим, ако законът беше приет след датата на Решението за избор на председател на КЕВР.

Материалноправната норма за необходим стаж в областта на енергетика се прилага по отношение на кандидата в момента на приемане на решението за избор, защото към този момент той трябва да отговаря на законовите изисквания.

Първият момент, в който е извършена такава преценка, е 02.02.2022 г., когато е проведено заседанието на Комисията по енергетика и е допусната кандидатурата за председател на КЕВР. Към 02.02.2022 г. ЗИД на ЗЕ вече е действал - влязъл в сила на 01.02.2022 г. В този смисъл, това не е материалноправна норма, с която са преуредени минали юридически факти, т.е. не се касае за ретроактивна норма.

КС в своята практика изрично разграничава обратното действие по смисъла на чл. 14 Закона за нормативните актове от прилагането на новия закон към заварени в момента на влизането му в сила правоотношения. Според Решение № 5 от 11.05.2017 г. по к. д. № 12 от

2016 г., „Както в правната доктрина, така и в съдебната практика, се прави разграничение между обратно действие на закона, когато той преурежда юридическите факти от момента на тяхното проявление до завършен фактически състав, с който приключва едно правоотношение (ретроактивност *stricto sensu*), и случаите, когато нововъведен правен режим преурежда за в бъдеще заварени правоотношения, които не са приключили (привидна, несъщинска ретроактивност – незабавно прилагане на закона). В своята практика Конституционният съд, като подчертава, че правилото за неретроактивност е проява на конституционните принципи за правова държава и законност, приема, че „хипотезата на прилагане на новия закон към заварено правоотношение, не е равнозначна на обратно действие на новия закон.“

В искането за противоконституционност на Решението на НС се говори за „квази обратно действие“ на новия закон и за Решение на НС взето по „заварено правоотношение“. Няма обаче такива правни понятия или институти. Всъщност вносителите на искането разглеждат парламентарната процедура по избор на ръководна длъжност като административна или съдебна процедура, в хода на която материалният закон е променен и пред органа стои въпросът коя норма трябва да приложи. Съдебните и административните органи, обаче, са извънпарламентарни. Съществената разлика между парламентарната процедура по избор, от една страна, и съдебните и административни процедури, от друга страна, е това, че последните установяват предходни и минали факти и съответно прилагат законите към тях. В случая парламентарната процедура произвежда факта на избора, към който са приложими законовите изисквания.

Съответствието на кандидатурата за председател на КЕВР със законовите изисквания за първи път се проверява на 02.02.2022 г., след като законът е влязъл в сила. Решението на НС също се приема след влизане в сила на закона и именно към датата на неговото приемане, то следва да съответства на действащия закон.

В този контекст няма никакво основание и логика в искането да се твърди, че било необходимо да се приеме ретроактивна норма, за да съответства парламентарната процедура на правовата държава. Да се прилага материалноправна норма към хипотетични, евентуални и неосъществени номинации и в този смисъл да ѝ се придава обратно действие; защото нормата не е влязла в сила към периода на номинациите, също няма никаква правна опора. С такова твърдение всъщност се преобръща и за втори път се прави вече направеното и коментирано по-горе оплакване за нарушение, а именно, че в рамките на процедурата е променен материалния закон. Това са и аргументите, че и от тази гледна точка, не би могло да се установи противоречие на Решението на НС с конституционния принцип на правовата държава.

5. Няма основание да се приеме, че народните представители са били лишени от възможност да номинират кандидати при условията на новоприетия закон, тъй като срокът за това е изтекъл и по този начин са били лишени и от възможност за участие в осъществяването на държавната политика. На първо място, всички депутати са били известени, че в НС тече законодателна процедура от 18.01.2022 г. и не са използвали нито един от процедурните инструменти, достъпни по силата на ПОДНС, за да възразят и да предотвратят успоредното протичане на промяната на закона и избора на председател на КЕВР. На второ място, народният представител сам по себе си не е орган в Конституцията, който да има правото да осъществява държавна политика. Съгласно действащата Конституция държавната политика се осъществява от Министерския съвет - чл. 105, ал. 1 от Конституцията, а народният представител е член на колективния орган – НС, и като такъв има конкретни правомощия в рамките на парламентарните процедури, чрез които да влияе върху политическите процеси.

Вносителите на искането за противоконституционност твърдят, че след като срокът за номинации е изтекъл, е „преклюдирана“ възможността народни представители да се възползват от „новите правни разпоредби и разширени хипотези за признаване на стаж“. В този контекст отново се проектира съдебна терминология върху парламентарната процедура, без да се отчитат нейните особености. Не се отчита факта, че същите тези народни представители могат да инициират решение на НС за удължаване на срока за номинации, или за спиране на процедурата по избор докато не бъде довършена законодателната процедура и т.н. Такива стъпки, обаче, не са предприети, поради което неоснователно е твърдението на вносителите, че са лишени от възможност да участват в процеса по избора на председател на КЕВР, заради това, че е придвижен паралелно с промените в закона.

Тъй като тези оплаквания водят към твърдението за нарушение на принципа на политическия плурализъм, е необходимо да се отчете следното: Принципът на политически плурализъм се свързва с наличието на множество партии участници в процеса по формиране и изразяване на политическата воля (Решение № 12 от 13.12.2011 г. на КС по к. д. № 11 от 2011 г.). Той гарантира възможност на всички политически партии и народни представители да изразяват и обменят идеи, възгледи и информация за политиките и да участват в нормален демократичен дискурс и процес (Решение № 21 от 14.11.1996 г. на КС по к. д. № 19 от 1996 г.).

По настоящото дело няма никакви данни да е възпрепятствана възможността на народни представители активно да участват в парламентарните процедури (например: да им е отказан достъп до заседания на парламентарната комисия, да не са уважени техни искания за удължаване на срокове, спиране и т.н.). В тази връзка, не се установява нарушение на принципа на политическия плурализъм. В нормалната парламентарна практика на демократичните държави всички народни представители могат да използват инструментите на процедурите в НС, за да отстояват своите възгледи, мнения, позиции, но това не означава непременно, че същите следва задължително да се превръщат в държавни политики.

6. С аналогични аргументи считам за неоснователно и твърдението за нарушение на принципа на равнопоставеност по чл. 6 от Конституцията. На първо място, след като са членове на НС, депутатите от всички парламентарно представени партии имат едни и същи (равни) възможности да участват във всички парламентарни процедури. Проектът на ЗИД на ЗЕ е внесен 3 дена преди приемането на Процедурните правила и е бил обсъждан в парламентарна комисия и пленарна зала.

Фактът, че срокът за номинации изтича на 26.01.2022 г., а законът е окончателно приет на второ четене на следващия ден - 27.01.2022 г., не означава, че само част от народните представители не са могли да знаят какви са условията, на които трябва да отговаря председателя на КЕВР. *Всички народни представители са били в една и съща ситуация по отношение на това кога е приет законът и кога е влязъл в сила.* Няма основание да се твърди, че депутатите – вносителите на искането, са били в различна ситуация и не са били равнопоставени с тези от парламентарното мнозинство, само защото мнозинството има шанс да събере гласовете „за“ определена кандидатура за председател на КЕВР. Политическото неравенство е резултат от изборите, от които зависи парламентарното мнозинство, но няма логика, по която то да се разглежда като юридическо неравенство по смисъла на чл. 6 от Конституцията.

Няма и разумно основание да се твърди, че народните представители не е знаели какво ще гласува парламентарното мнозинство, предвид множеството гаранции в ПОДНС за достъп до заседания и участие в законодателния процес.

7. Считаю, че не би могло да се обоснове нарушение на чл. 4, ал. 3 от Конституцията във връзка със задълженията на българската държава към Европейския съюз (ЕС) да гарантира, че членовете на регулаторния орган се назначават въз основа на обективни, прозрачни и публично оповестени критерии в рамките на независима и безпристрастна процедура.

КС разглежда принципа по чл. 4, ал. 3 от Конституцията като „ново основно начало“, „норма-рамка“, с която се въвежда европейското измерение в дейността на държавата, в която правото на ЕС и националното право формират заедно пространството, в което публичната власт едновременно участва в създаването на съюзното право и развива националния правен ред със зачитането на ценностите и принципите на ЕС и националните интереси (Решение № 7 от 17.04.2018 г. по к. д. № 7 от 2017 г.).

В искането за противоконституционност на Решението на НС няма нито един довод за нарушение на принципа по чл. 4, ал. 3 от Конституцията.

Вместо това се навеждат доводи, че с приемането на Решението на НС държавата не е постигнала целения резултат на Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС (Директива (ЕС) 2019/944). На първо място, българският КС не е компетентен да проверява дали българската държава е нарушила задълженията си като член на ЕС. На второ място, дори и да са налице отделни такива нарушения, те не съставляват нарушения на КРБ. На трето място, КС в своята практика изрично се е произнесъл, че не проверява съответствието на закони или процедури с европейските регламенти и директиви, защото не разполага с такава компетентност.

Директивите на ЕС подлежат на имплементиране в националната нормативна уредба с подходящи мерки. В конкретния случай това е направено с нормите в ЗЕ и в Процедурните правила, които уреждат материалноправните изисквания и процедурата, в която се избират членовете на КЕВР. В този смисъл налице са публично оповестени и прозрачни критерии за избор, уредени в ЗЕ. Процедурните правила предвиждат процедура по избора, осигуряваща максимална откритост и прозрачност, публично изслушване на кандидатите, възможност за участие на народни представители от всички парламентарно представени партии в работата на парламентарната комисия, която проверява съответствието на кандидатите със законовите изисквания. В този смисъл смятам, че българската държава е изпълнила своите задължения като член на ЕС и е съобразила правото на ЕС и не може да се говори за нарушение на чл. 4, ал. 3 от Конституцията.

III. В случай, че КС реши да проверява дали кандидатът за председател на КЕВР отговаря на законовите изисквания за стаж, моля да обсъдите следните доводи и съображения, както и писмените доказателства, които прилагам към това становище.

Считаю, че кандидатурата за председател на КЕВР отговаря на изискванията за стаж както по закона, който е в сила до 01.02.2022 г., така и по действащия закон.

Старият закон признава стаж в областта на енергетиката, придобит на „ръководна или експертна длъжност в държавни или общински органи за управление на енергетиката, в търговски дружества с предмет на дейност, подлежащ на лицензиране по този закон...“. Това изискване е регламентирано и в § 1, т. 59, б. „б“ от ДР на ЗЕ, в сила от 01.02.2022 г.

Пред парламентарната комисия са представени документи, от които е видно, че кандидатът има трудов стаж на ръководни длъжности в:

- „ЕЙ И ЕС Марица Изток I“ ЕООД – 2 год., 10 месеца и 15 дни в периода 15.10.2007 г. – 01.09.2010 г.;

- „ЕЙ И ЕС Марица Изток I Сървисиз“ ЕООД, гр. Гълъбово – 3 год. в периода 01.09.2010 г. – 01.09.2013 г. и

- „ЕЙ И ЕС ЕМЕА Сървисис“ ЕООД (с настоящо наименование „ЕЙ И ЕС Юръп Сървисис“ ЕООД) – 1 год., 9 мес. и 29 дни в периода 01.09.2013 г. – 30.06.2015 г.

„ЕЙ И ЕС Марица Изток I“ ЕООД и „ЕЙ И ЕС Марица Изток I Сървисиз“ ЕООД са дружества с един и същ едноличен собственик на капитала - „ЕЙ И ЕС България БВ“, Нидерландия. Едноличният собственик на капитала на „ЕЙ И ЕС Юръп Сървисис“ ЕООД е друго дружество от същата холдингова група - „ЕЙ И ЕС Глобъл Пауър Холдингс Б.В.“, Нидерландия.

И трите български търговски дружества, в които кандидатът има стаж, са част от холдинговата структура на „ЕЙ И ЕС Корпорейшън“ (The AES Corporation), публично дружество, САЩ, което е една от най-големите глобални енергийни компании в света и това е добре известно на всички експерти в областта на енергетиката, включително членовете на Комисията по енергетика към НС. В този смисъл няма съмнение, че и трите търговски дружества от групата на AES в България осъществяват дейности в енергийния сектор. Това се потвърждава и от техния предмет на дейност, вписан като обстоятелство в Търговския регистър по отношение на всяко едно от тези дружества. От актовете обявени в Търговския регистър по партидите на дружествата е видно, че „ЕЙ И ЕС - ЗС Марица Изток I“ ЕООД, „ЕЙ И ЕС Марица Изток I“ ЕООД, „ЕЙ И ЕС Марица Изток I Сървисиз“ ЕООД, „ЕЙ И ЕС Юръп Сървисис“ ЕООД, „ЕЙ И ЕС Гео Енерджи“ ООД и други са свързани лица като част от обща корпоративна група под контрола на „ЕЙ И ЕС Корпорейшън“, САЩ.

Част от тази холдингова структура е и „ЕЙ И ЕС - ЗС Марица Изток I“ ЕООД, с предмет на дейност: производство на електроенергия, трансформиране и продажба на произведената електроенергия, всяка друга стопанска дейност, свързана с производството, трансформацията и продажбата на електроенергия, всякаква друга търговска дейност незабранена от закона, като при изискване на лиценз или друго разрешение, посочените дейности се извършват след издаването им. На дружеството по реда на ЗЕ е издадена лицензия № Л-190-01 от 04.07.2005 г. за дейността „производство на електрическа енергия“ от енергиен обект ТЕЦ „ЕЙ И ЕС - ЗС Марица Изток I“ за срок от 35 години. Приложения, неразделна част от тази лицензия са: Приложение № 9 - Споразумение за депониране на отпадъците и Приложение № 10 - Договор за експлоатация и поддръжка.

Съгласно т. 4.2. от издадената на „ЕЙ И ЕС - ЗС Марица Изток I“ ЕООД лицензия № Л-190-01/04.07.2005 г., изменена с Решение № И1-Л-190/02.06.2011 г., **лицензиантът може да възлага с договор изпълнението на отделни части от лицензионната дейност или на други, свързани с нея дейности, на трети лица, ако договорът за възлагане осигурява изпълнението на възложените дейности в съответствие с изискванията по лицензията, ЗЕ и другите приложими подзаконови и административни актове.** Според т. 4.3 от същата, лицензиантът носи пълна имуществена и административна отговорност за изпълнението на тези дейности. В т. 5.2. от лицензията се съдържат условията относно експлоатация, поддръжка и оперативно управление на производствените съоръжения. Съгласно т. 5.2.11. от лицензията лицензиантът е длъжен да осигури условия за съхранение и извозване на отпадъците, получени в резултат на лицензионната дейност, в съответствие с изискванията на действащото законодателство, относно опазване на околната среда, и съгласно договореностите, така както ще бъдат постигнати по Договора за извозване на отпадъци – Приложение № 8 и Споразумението за депониране на отпадъците – Приложение № 9. Видно от т. 5.2.12. от лицензията, лицензиантът има право да предоставя извършването на дейностите по експлоатация и поддръжка на централата на трето лице – оператор на централата, в обем и при условията, така както ще бъдат договорени в Договора за експлоатация и поддръжка - Приложение № 10. В тези случаи лицензиантът носи отговорността пред Комисията за спазване на условията по лицензията.

Предметът на дейност на „ЕЙ И ЕС Марица Изток I“ ЕООД и „ЕЙ И ЕС Марица Изток I Сървисиз“ ЕООД е: стопанисване и поддръжка на електрически централи, всякаква друга търговска дейност, свързана със стопанисването и поддръжката на електрически централи, както и всякаква друга дейност, незабранена от закона, като при изискване на лиценз или друго разрешение, посочените дейности се извършват след издаването им. Следователно, техният предмет на дейност включва дейности, подлежащи на лицензиране по ЗЕ, вкл. в обхвата на лицензията, подробно анализиран по-горе. Видно е, че **ЗЕ не е ограничил стажта само до лицензирани дружества (иначе би посочил само дружества, които притежават лицензия), а го е формулирал по-широко така, че да се обхване и стажът в свързаните лица, на които лицензираните дружества възлагат част от лицензираните дейности.** Това е логично и съответства на съвременните корпоративни практики в областта на енергетиката.

Във връзка с горното, с настоящото представям като писмени доказателства договори (съответни извадки, придружени с точен превод), от които се установява факта, че дружествата, в които кандидатът е работил, са извършвали дейности, подлежащи на лицензиране. Тези дейности са включени и в официално оповестения в Търговския регистър „предмет на дейност“ на всяко от тези дружества. За пълнота следва да се отбележи, че „предмет на дейност“ като обстоятелство на търговските дружества, подлежащо на вписване в Търговския регистър, е само индикативен и в никакъв случай не ограничава тяхната търговска дейност. В този смисъл тълкуването на вписания предмет на дейност в никакъв случай не следва да бъде ограничително.

В допълнение, фактът, че горепосочените дружества са извършвали дейности, подлежащи на лицензиране по ЗЕ, чрез възлагане от титуляра на лицензията, се установява и от годишните доклади за дейността им и финансовите отчети.

Според Годишния доклад за дейността и финансовия отчет на „ЕЙ И ЕС Марица Изток I Сървисиз“ ЕООД за 2020 г., основната дейност на дружеството е предоставянето на услуги по експлоатация и поддръжка във връзка с работата на електроцентрала ТЕЦ „ЕЙ И ЕС Гълъбово“ с мощност 2 x 300 MW нетно („Електроцентрала“). Основната оперативна дейност на „ЕЙ И ЕС Марица Изток I Сървисиз“ ЕООД е на базата на сключения през м. март 2006 г. Договор за управление и поддръжка с „ЕЙ И ЕС – ЗС Марица Изток I“ ЕООД („Собственикът“), по силата на който дружеството осигурява необходимите ресурси, познания и опит за предоставянето на Собственика на експлоатационни услуги и услуги по поддръжката и управлението на електроцентрала. Според предмета на дейност на дружеството и извършваната от него основна дейност може да се направи обоснован извод, че „ЕЙ И ЕС Марица Изток I Сървисиз“ ЕООД е учредено единствено с цел експлоатация и поддръжка на ТЕЦ „ЕЙ И ЕС Гълъбово“, собственост на лицензианта „ЕЙ И ЕС – ЗС Марица Изток I“ ЕООД в съответствие с Приложение № 10 - Договор за експлоатация и поддръжка към лицензия № Л-190-01 от 04.07.2005 г. Видно от посочения договор, на „ЕЙ И ЕС Марица Изток I Сървисиз“ ЕООД са възложени и всички свързани дейности, като например: предоставяне на *счетоводни* и административни услуги и др.

Според Годишния доклад за дейността и финансовия отчет на „ЕЙ И ЕС Марица Изток I“ ЕООД за 2020 г., основната дейност на дружеството е изграждането и експлоатацията на депо за съхранение на отпадъчни продукти. Депо се използва за извозването и депонирането на пепел и гипс от електроцентрала - ТЕЦ „ЕЙ И ЕС Гълъбово“, ползваща лигнитни въглища. На 7 декември 2005 г. дружеството е сключило договор с „ЕЙ И ЕС – ЗС Марица Изток I“ ЕООД („Собственикът“) за извозването и депонирането на отпадъци, по силата на което Собственикът се съгласява да компенсира дружеството за извършените услуги по депонирането на отпадъци. „ЕЙ И ЕС – ЗС Марица Изток I“ ЕООД е единственият клиент на „ЕЙ И ЕС Марица Изток I“ ЕООД. Според предмета на дейност на

дружеството и извършваната от него основна дейност може да се направи обоснования извод, че „ЕЙ И ЕС Марица Изток I“ ЕООД е учредено единствено с цел извозването и депонирането на отпадъци от ТЕЦ „ЕЙ И ЕС Гълъбово“, собственост на лицензианта „ЕЙ И ЕС – ЗС Марица Изток I“ ЕООД и свързаните с това дейности в съответствие с Приложение № 9 - Споразумение за депониране на отпадъците към лицензия № JI-190-01 от 04.07.2005 г.

Следователно, налице са редица доказателства, от които може да се установи, че предметът на дейност и на „ЕЙ И ЕС Марица Изток I Сървисиз“ ЕООД, и на „ЕЙ И ЕС Марица Изток I“ ЕООД включва дейности, подлежащи на лицензиране, които са и ефективно осъществявани от тях предвид условията на издадената на „ЕЙ И ЕС – ЗС Марица Изток I“ ЕООД лицензия.

Съгласно Годишния доклад за дейността и финансовия отчет на „ЕЙ И ЕС Юръп Сървисиз“ ЕООД за 2020 г., основната дейност на дружеството е предоставяне на счетоводни услуги, услуги по набиране и управление на персонал, аутсорсинг на справочни, информационни и други услуги на свързани лица от икономическата група на „ЕЙ И ЕС Корпорейшън“, за региона на Европа и Азия. Това се доказва и от Споразумение от 02.01.2014 г. за предоставяне на услуги, сключено между „ЕЙ И ЕС Марица Изток I Сървисиз“ ЕООД и „ЕЙ И ЕС ЕМЕА Сървисиз“ ЕООД (с настоящо наименование „ЕЙ И ЕС Юръп Сървисиз“ ЕООД).

Следователно, доказателствата за стаж в трите, горепосочени дружества, съответстват и на разширената хипотеза за признаване на стаж в областта на енергетиката съгласно приетия ЗИД на ЗЕ, в сила от 01.02.2022 г.

От законовата формулировка на изискванията за придобит стаж не в лицензирани дружества, а по-широко, в дружества с предмет на дейност, подлежащ на лицензиране, както и в дружества, свързани с енергийния сектор, може да се заключи, че законодателят е отчел тенденциите на развитие на енергийния сектор в цялост. По този начин, законодателят е дал възможност за по-широко участие на професионалисти от частния енергиен сектор в състава на КЕВР. Съответствието на стажа на кандидата с тези законови изисквания е проверено и установено от Комисията по енергетика. В тази връзка, считам, че КС не трябва да се намесва в правилността на тълкуването и прилагането на закона от самото НС, тъй като няма такива правомощия по Конституция.

Предвид всичко гореизложено, кандидатът за председател на КЕВР е доказал наличието на трудов стаж на ръководни длъжности в търговски дружества с предмет на дейност, подлежащ на лицензиране по ЗЕ, както към момента на номинацията съгласно § 1, т. 59 от ДР на ЗЕ (ДВ, бр. 17 от 2015 г., в сила от 6.03.2015 г.), така и към датата на преценка от Комисията по енергетика и НС, респективно към датата на приемане от НС на Решение от 9 февруари 2022 г. за избор на председател на КЕВР, съгласно § 1, т. 59, б. „б“ от ДР на ЗЕ (изм., ДВ, бр. 9 от 2022 г., в сила от 1.02.2022 г.). Доказан е и стажът по смисъла на § 1, т. 59, б. „в“ от ДР на ЗЕ. Също така, е изпълнено и изискването на чл. 57, параграф 5, б. „д“ от Директива (ЕС) 2019/944, тъй като кандидатът за председател на КЕВР притежава необходимите компетентност и опит за тази позиция в регулаторния орган.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Предвид гореизложеното, считам за неоснователно искането за установяване на противоконституционност на Решение на Народното събрание от 9 февруари 2022 г. за избиране на председател на Комисията за енергийно и водно регулиране.

В случай, че Конституционният съд реши да извърши проверка на дейността на Комисия по енергетика към Народното събрание във връзка с установяване на стажа в областта на енергетиката на кандидата за председател на Комисията за енергийно и водно регулиране, прилагам и моля да приемете следните писмени доказателства:

1. Извадка от Лицензия № Л-190-01 от 04.07.2005 г. за дейността „производство на електрическа енергия“, издадена на „ЕЙ И ЕС – ЗС Марица Изток I“ ЕООД;

2. Извадка, придружена с точен превод от Договор за експлоатация и поддръжка от 08.03.2006 г., сключен между „ЕЙ И ЕС – ЗС Марица Изток I“ ЕООД и „ЕЙ И ЕС Марица Изток I Сървисиз“ ЕООД;

3. Извадка, придружена с точен превод от Споразумение за извозване и депониране на отпадъците от 07.12.2005 г., сключено между „ЕЙ И ЕС – ЗС Марица Изток I“ ЕООД и „ЕЙ И ЕС Марица Изток I“ ЕООД;

4. Извадка, придружена с точен превод от Споразумение за предоставяне на услуги от 02.01.2014 г., сключено между „ЕЙ И ЕС Марица Изток I Сървисиз“ ЕООД и „ЕЙ И ЕС ЕМЕА Сървисиз“ ЕООД (с настоящо наименование „ЕЙ И ЕС Юръп Сървисиз“ ЕООД);

5. Извадка от Годишния доклад за дейността и финансовия отчет на „ЕЙ И ЕС Марица Изток I“ ЕООД за 2020 г.;

6. Извадка от Годишния доклад за дейността и финансовия отчет на „ЕЙ И ЕС Марица Изток I Сървисиз“ ЕООД за 2020 г.;

7. Извадка от Годишния доклад за дейността и финансовия отчет на „ЕЙ И ЕС Юръп Сървисиз“ ЕООД за 2020 г.;

8. Декларация от 28.01.2022 г. от управителя на „ЕЙ И ЕС – ЗС Марица Изток I“ ЕООД;

9. Служебна бележка от 28.01.2022 г. от управителя на „ЕЙ И ЕС Марица Изток I“ ЕООД, „ЕЙ И ЕС Марица Изток I Сървисиз“ ЕООД и „ЕЙ И ЕС Юръп Сървисиз“ ЕООД;

10. Доклад от 03.02.2022 г. на Комисията по енергетика към Народното събрание относно изслушване на кандидатите за председател и член на Комисията за енергийно и водно регулиране – достъпен на интернет страницата на Народното събрание на адрес: <https://www.parliament.bg/bg/theme-site/ID/47>.

С УВАЖЕНИЕ:

СТАНИСЛАВ ТОДОРОВ
Председател на Комисията
за енергийно и водно регулиране

